

Z historie školství – 1. část

Začátky školství v obci Březová spadají do konce 17. století. V roce **1691** byla založena fara a s ní obnovena i **farní škola**. Při požáru v roce 1864 byla škola zničena. Teprve roku **1870** byla **vystavěna nová školní budova**. Není známo, kterým předmětům bylo vyučováno po založení školy, lze však předpokládat, že se vyučování omezilo na čtení, psaní, počítání a náboženství.

Výnosem zemské školní rady slezské v Opavě z 8. 11. **1921** byla dosavadní jednotřídní škola změněna na **školu dvoutřídní**. Pro nedostatek místa bylo vyučováno jen po půldnech. Teprve v roce **1925** byla provedena **úprava** nedostačující **školní budovy**.

Při zřízení školy neměl učitel – správce školy – polnosti, jen najaté pole o celkové výměře 6 jochů a 119 čtverečních sáhů, tj. 3 hektary, 45 arů. Posledním jejich uživatelem byl nadučitel Cyril Masek roku 1925. Plat nadučitele okolo roku 1865 činil ročně 400 florentů rakouské měny. Podučitelé dostávali 126 florentů ročně. Každý učitel si však ještě

přivydělával písáškými pracemi v obci, hrou na varhany a zpěvem při různých církevních obřadech.

Od 1. 3. **1930** byla v **Jelenici** otevřena **menšinová měšťanská škola** a k jejímu školnímu obvodu náležela i Březová. Marně bylo žádáno, aby tato škola byla zřízena v Březové, která je přirozeným a nejlépe vyhovujícím středem školního obvodu. Otázka nové školy ležela na mysli místním činitelům neustále a opakovaně byla projednávána.

2. světová válka

Školní rok 1938–1939 začal ve stísněné náladě. 23. září 1938 nastoupila na hranice mobilizovaná československá armáda, 29. září byl osud Československé republiky zpečetěn. Po mnichovském diktátu začala německá vojska obsazovat československé pohraničí. V neděli 9. října 1938 se v odpoledních hodinách v obci poprvé ozval hřmot německé válečnické mašinérie. Nastalo období chmurného a stísněného života. Všechny české školy na území Sudet byly uzavřeny a zrušeny. Koncem října **1938** bylo na zdejší **obecné škole** zahájeno vyučování. V obou třídách se vyučovalo pouze německy. Uvědomělí čeští občané vyslali v březnu do Opavy k bývalému německému školnímu inspektorovi deputaci se žádostí, aby se ve škole vyučovalo česky, nebo aspoň částečně česky. A skutečně, od 1. září **1939** se v jedné třídě začalo vyučovat česky. Byla to však nemožná čeština německého nedostudovaného učitele.

Dne 18. listopadu 1940 byl ustaven třídním učitelem na obecné jednotřídní škole s českým vyučováním **Bedřich Ehler**, rodák z Březové. Mimo povinných hodin němčiny se vyučovalo pouze česky. Různé předpisy a zásahy školských úřadů i jednotlivců se snažily o poněmčení dětí i školy. Nebylo povoleno, mimo slabikář „Poupata“, používat jakýchkoliv českých učebnic. Nařízeno bylo používat dvojjazyčných pojmů ve vlastivědě, přírodopise,

dějepis i počtech. Od roku 1943 bylo zakázáno vyučovat dějepisu. Předepsán byl nacistický pozdrav mezi žáky a učitelem. Činnost učitele byla ve škole i mimo školu stále bedlivě sledována vedením strany NSDAP.

O českém kulturním životě v té době nebylo ani řeči. Většina knih učitelské a žákovské knihovny byla zničena nebo zašantročena. Byla tím zmařena mravenčí práce všech předcházejících českých správců školy.

V průběhu měsíce ledna 1945 odešel učitel na zákopové práce a německá učitelka byla evakuována. Přestalo se vyučovat, neboť ve škole byli přechodně ubytováni uprchlíci a vojsko, pak vojenský lazaret.

Hned po osvobození se všude v obci rozproudil demokratický život. Vojáci Rudé armády osvobodili obec Březová 30. dubna 1945. Již 4. května byl ustaven devítičlenný národní výbor. Správcem školy byl ustaven učitelský čekatel Bedřich Ehler. S pomocí žactva a občanů byla upravena školní budova tak, aby 23. května mohlo být zahájeno vyučování. **Školní vyučování bylo v obci zahájeno 23. 5. 1945** i přesto, že do budovy školy zatékalo. Školní rok 1944–1945 byl ukončen 19. července 1945.

Pro rozvoj školství na Březovsku se stal historickým rok **1947**.

(Zdroj: <http://www.instantwww.net/instantwww/cz/brezova/dokument13.htm>, fotografie z majetku pana Cyrila Vlčka a pana Ladislava Jedličky)